

Mijn naam is Jules Vaessen en ik ben geboren in Bocholtz, dat ligt in de provincie Limburg bij Vaals, precies aan de Duitse grens. Mijn geboortedatum is 28 maart 1940 en ik ben 83 jaar oud.

Mijn naam is Mimi L'Ortye en ik kom uit Vilt, dat tussen Valkenburg en Maastricht ligt. Ik ben geboren in 1938.

We gingen naar Luxemburg in 1956. Samen met mijn ouders en hun 6 kinderen. Mijn zus en ik gingen bij de paters naar school. Daarom gingen mijn ouders eerst met de andere 4 kinderen naar Luxemburg. Dat was in november 1956 en ik kwam pas met Kerstmis omdat ik nog op school zat. Mijn ouders hadden een bedrijf in Bocholtz, samen met mijn oom van vaderskant. Eén van mijn broers ging al naar de landbouwschool. Hij was 17 jaar oud. Hij was het waarschijnlijk met mijn vader eens dat de boerderij te klein werd omdat onze neef ook naar de landbouwschool ging. Mijn oom had ook 7 kinderen, dus de boerderij werd langzaam te klein. Dus ging mijn vader, die toen al 52 jaar oud was, met zijn hele gezin naar Luxemburg. We kregen een boerderij in Contern.

Waarom naar Luxemburg?

Ik weet het niet. Misschien omdat het niet ver weg was. Zo kon je de familie in Nederland nog bezoeken. In die tijd duurde het 4-5 uur met de auto. Auto's waren nog niet zo snel en er waren nog geen snelwegen. En er was geen ruimte in Nederland. Ik heb respect voor mijn ouders dat ze deze beslissing hebben genomen, want het was moeilijk voor hen. Voor ons was het minder moeilijk omdat we jong waren. Mijn jongere broers en zussen gingen hier naar school, wat voor hen een voordeel was. We spraken niet zo goed Luxemburgs. We spraken altijd Limburgs dialect onder elkaar. Dan is het moeilijk als je met mensen omgaat. Als je de taal niet goed spreekt en je wilt met Luxemburgers praten, kan dat een beetje problematisch zijn. Bijvoorbeeld als je 's avonds uitgaat. Als je met niemand kunt praten, gaan ze gewoon met je dansen, maar dat is dan ook alles.

Is dat de reden waarom uw vrouw uit Nederland is gekomen?

Wil jij dat vertellen?

Ik ben ooit zes weken bij mijn oom in Nederland geweest. Ik ontmoette Mimi daar op een bruiloft. Op de tweede dag van het feest waren er alleen maar jonge mensen en de ceremoniemeester deelde in principe de meisjes uit aan de aanwezige jongens. Dat was een beetje moeilijk op die leeftijd - ik was toen 17 of 18 jaar.

Ik was behoorlijk verlegen.

U was dus een jong stel dat nog niet zo lang in Luxemburg was. Hoe zag uw leven eruit? Bleef u tussen uw leeftijdsgenoten of ging u ook om met Luxemburgers?

Vertel jij maar.

We hadden een Nederlandse vereniging en omdat veel leden ook uit Limburg kwamen, voelden we ons daar thuis. Soms reisden we met 10-12 personen samen. En we konden ons dialect met hen spreken. In 1963 vierden we Sinterklaas op een bijeenkomst van de vereniging. We leerden ook de jongeren kennen op deze evenementen.

De Nederlanders kwamen toch uit Limburg en Brabant?

Ja, wij spraken ook Nederlands. Maar onder de Limburgers spraken we ons dialect. En we waren met veel Limburgers.

Was er concurrentie met die uit Brabant?

Nee, zo erg was het niet. Er waren ook Nederlanders die meteen verliefd werden op Luxemburgers.

Mimi, wat zijn jouw herinneringen aan de tijd dat je naar Luxemburg kwam? Was het moeilijk voor je?

Ja, het was moeilijk. Ik heb gehuild. We woonden daar en mijn ouders woonden boven. Ik kon goed met hen opschieten. Soms was het me allemaal teveel toen de kinderen klein waren.

Wat was er zo moeilijk? De taal?

Ja, de taal. Het Luxemburgs. Ik leer het gewoon niet. Ik wil het ook niet. Ik ben nog steeds Nederlandse. Hij is nu Luxemburger. Ik ben er trots op om Nederlander te zijn.

Toen ik Luxemburger werd, kon je maar één nationaliteit hebben. Een dubbele nationaliteit bestond toen nog niet. Ik deed het vanwege de kinderen en omdat ik wilde laten zien dat ik me thuis voelde in Luxemburg. Ik wilde erbij horen.

Dus u hielp meteen mee op de boerderij?

Ja, ik was toen 17 jaar oud en wilde niet terug naar de paters. Soms werkte ik voor andere mensen, als monteur of zo, maar dat was moeilijk vanwege de taal. Ik kon ook geen Frans, en dat heb je nodig in dit land. Mijn zus had de middelbare school in Nederland afgemaakt, maar zij kende ook niet genoeg Frans om op een kantoor te werken. Dus moest zij als huishoudelijke hulp werken.

Hoe moeilijk was het voor u en voor de andere Nederlanders die zulke boerderijen overnamen? Hadden jullie het beste land?

We hadden voornamelijk de marginale boerderijen. We hadden geen kans om de mooie boerderijen te krijgen. Toen mijn vader hier kwam, moest hij eerst naam maken, zodat mensen hem kenden. Daardoor konden we hier naar Vianden komen. De mensen hier hadden een goede indruk van ons en zo kregen we een pachtcontract voor 30 jaar. Onze zoon is nu de derde generatie die de boerderij runt en de huidige pacht is ook voor 30 jaar.

Bent u altijd al een melkveehouder geweest?

Ja, ik geniet van het vee. Het is hier allemaal grasland. Het bouwland is erg stenig. We waren vroeger ook al veehouders.

Kon u goed rondkomen van uw opbrengsten?

Ja, we konden goed rondkomen. We hadden maar 1-2 grote percelen, dus we konden veel winstgevender boeren. Je zat vlak naast de boerderij en kon de koeien laten grazen en de stal verbouwen. En we hadden een goede verpachter. Hij zag dat we goed werkten en goed voor zijn land zorgden. Daarom vroeg hij niet veel pacht. Als hij niet tevreden was geweest, had hij ons niet zo'n lang pachtcontract gegeven.

Hadden de Nederlanders een andere techniek of meer kennis?

Nee, we hadden geen andere techniek. We waren veehouders en dat was alles wat we deden. Hier werkte de vrouw in de stal en we wilden altijd veel melk produceren. Dus gebruikten we kunstmatige inseminatie enzovoort. We zorgden er ook altijd voor dat we goed voer gebruikten. Dat was en is nog steeds een voordeel. Je kunt zoveel melkrobots hebben als je wilt, maar als

je geen plezier beleeft aan het vee, dan werkt het niet. Technisch gezien wel, maar je moet ook voor de koeien zorgen.

Wat was uw grootste zorg en die van anderen in de loop der tijd? Waren er gemeenschappelijke problemen die alle Nederlanders kenden?

In het begin was alles moeilijk. We konden geen leningen afsluiten en we waren slechts pachters.

Was dat voor iedereen zo?

Ja, voor de meesten. Of je moest met een rijke vrouw trouwen.

Of je moest eigendom bezitten.

Wat kenmerkt volgens u de Nederlanders of vooral de Limburgers die naar Luxemburg kwamen? Niemand ging terug en iedereen had het goed.

Bijna niemand wilde terug. Een paar kregen geen werk en gingen terug, maar niet veel. Je kunt zien dat er vandaag de dag nog steeds Nederlanders in veel dorpen wonen.

Je kunt het zien aan de namen.

U bent hier nu al een lange tijd. Heeft u er nooit spijt van gehad?

Nee, dat kun je zien. Dit is nu ons thuis. Als we weg moeten, zou dat vreselijk zijn. We hebben het huis goed georganiseerd.

Dus u heeft er nooit spijt van gehad?

Ik weet het niet van mijn vrouw.

Ik weet het niet meer.

Met de kinderen gaat het ook goed.

De kinderen en de kleinkinderen.

Ze hebben een baan en een diploma, wat wil je nog meer?